

Vaasan yliopisto, kevät 2008

Talousmatematiikan perusteet, orms.1030

Opettaja: Matti Laaksonen

E

1. välikoe maanantai 28.2.2008

Ratkaise 3 tehtävää.

E1. a) Olkoon $y = 5x^{0.3}$. Laske y :n jousto x :n suhteen.

b) Tuotteen hinta on nyt 20.50 € ja kysyntä 3 500 tuotetta kuukaudessa. Jos tuotteen hintaa nostetaan 4%, niin kysynnän arvellaan olevan 3 300 tuotetta kuukaudessa. Mikä on tuotteen kysynnän hintajousto?

E2. Yritys varastoi raaka-ainetta välivarastoon. Raaka-aineen kysyntä on 10 000 kg/vuosi. Tilauskustannus on 12.00 euroa/tilaus ja varaston yksikköylläpitokustannus on 0.50 € /kg/kuukausi.

a) Mikä on optimaalinen tilauserän koko ja varastonhoidon kokonaiskustannukset vuodessa?

b) Raaka-aineen toimittaja antaa sisäänostossa 2% määräalennuksen, jos tilauserä on vähintään 500kg. Raaka-aineen normaali ostohinta on 0.55 € /kg. Mikä on nyt optimaalinen tilauserä?

E3. Yritys valmistaa q tuotetta viikossa. Rajatuotto on $MR = 120 - 0.6q$, rajakustannus on $MC(q) = 0.4q + 35$ ja kiinteät kustannukset ovat $FC = 300$.

a) Millä tuotantomäärällä voitto on suurin?

b) Mikä on suurin mahdollinen voitto?

E4. a) Mikä on kuukausijaksoon liittyvä korkokanta, kun todellinen vuosikorko on 8.15%?

b) Selitä lyhyesti termit prolongointi ja diskonttaus.

c) Tuotteen käteishinta on 40 000 euroa. Osamaksukaupan käsiraha on 7500 euroa, todellinen vuosikorko on 8,25% ja osamaksulisä on 4% osamaksuvelasta. Laske osamaksuerä, kun maksuaika on 15 kuukautta ja osamaksuerät maksetaan kuukausittain.

Varastomallit:

$$\begin{array}{ll} \text{perusmalli} & q_0 = \sqrt{\frac{2KD}{h}} \\ \text{puutemalli} & q_1 = q_0 \sqrt{\frac{h+s}{s}}, \quad M_1 = q_0 \sqrt{\frac{s}{h+s}}, \\ & TC_1(q) = \frac{KD}{q} + \frac{M^2 h}{2q} + \frac{(q-M)^2 s}{2q} \\ \text{tuotantomalli} & q_2 = q_0 \sqrt{\frac{r}{r-D}}, \quad M_2 = q_0 \sqrt{\frac{r-D}{r}}, \\ & TC_2(q) = \frac{KD}{q} + \frac{hq(r-D)}{2r} \end{array}$$

Korkolasku:

yksinkertainen korkolasku:

$$K_t = (1+it)K_0 = \left(1 + \frac{p}{100}t\right)K_0, \text{ kun } 0 < t < 1$$

koronkorkolasku:

$$K_t = (1+i)^t K_0, \text{ kun } t = 1, 2, 3, \dots$$

jatkuva korkolasku:

$$K_t = (1+i)^t K_0 = e^{\rho t} K_0, \text{ kun } t > 1 \text{ ja } (1+i) = e^{\rho}$$

Jaksolliset suoritukset

$$\begin{array}{ll} \text{prolongointitekijä } s_{n,i} & = \frac{(1+i)^n - 1}{i} \\ \text{diskonttaustekijä } a_{n,i} & = \frac{(1+i)^n - 1}{i(1+i)^n} \\ \text{kuoletuskerroin } c_{n,i} & = \frac{i(1+i)^n}{(1+i)^n - 1} \end{array}$$

Tasaerälaina ja osamaksukauppa

$$\begin{array}{ll} \text{annuiteetti } k & = c_{n,i} K_0 \\ \text{osamaksuerä } k & = c_{n,i} (H - h + m) \end{array}$$

$$\sum_{k=1}^n (a_1 + (k-1)d) = n \cdot \frac{(a_1 + a_n)}{2}, \quad \sum_{k=1}^n a_1 q^{k-1} = \frac{a_1(1-q^n)}{1-q}$$